

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Caluinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

17. Nunc autem iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. 18. Scio enim quia non habitat in me, hoc est, in carne mea, bonzm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

nec in hac vita impletur, sed in altera; nec ad huius vitæ iustitiam pertinet, sed alterius; videm Augustinus frequenter docet: ideoq; cum tali concupiscentia ac motibus huiusmodi stare iustitia ac sanctitas potest: quod in hac disputatione docet disertè Apostolus, concludens, *nihil damnationis esse ijs qui in Christo sunt, qui non secundum carnem ambulant, id est, qui concupiscentiæ suæ motibus nõ consentiunt, nec secundum illos operantur.* Hęc quæ diximus de priori quæstione, adhuc in sequentibus magis elucescent.

17. *Nunc autem iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum.* 18. *Scio enim quia non habitat in me, hoc est, in carne mea, bonum.*

His in verbis alteram quæstionē de subiecto nolentis malum facere, & tamen facientis, expedire vult Apostolus. Quia enim actus humani voluntarij sunt, & à voluntate aut elicitu aut imperati, ideoq; quod homo vult & potest facere, id facit; quod autem non vult facere, non facit; explicare vult cur de seipso vno & eodē dixerit, *Quod nolo, id facio.* Dicit ergo, *Non ego illud operor, sed quod habitat in me peccatum.* Quod adhuc quia obscurius dicitur, (quia peccatum operantis non nisi in ipso operante est; & peccatum quod habitat in homine, non aliter habitare videtur, quàm quia homo illud peccatum

Quæstio altera, cuius illa vox est, Quod nolo, illud facio.

Bb 5 ope-

Ver. 18.

Concupiscentia
subiectū
cato.

operatur; & sic aut nulla aut obscura hinc distinctio apparet; vt melius & clarius intelligeretur, adiecit: *Scio enim quia non habitavi me, hoc est, in carne mea, bonum.* Quibus verbis manifestè docet, peccatum illud, cuius operationem prauam, faciendi quod non voluit facere (id est, *concupiscendi*, vt iam ostensum est) attribuit, esse in carne eius. Subiectum ergo illud quod in homine renato concupiscit, caro est.

Caro concupiscens
quid significet.

Ver. 22.

Nunc autem alia quæstio esse potest, quid Apostolus nomine carnis intelligat. Caro enim vel ipsum inferiorem & carnalem appetitum, qui menti & superiori rationi repugnat; vel carnalem aliquem & inordinatum affectum in ipsa mente ac superiori ratione, quam voluntatem seu voluntatis consensum dicim⁹ (qui affectus prauus ac vitiosus recte ac spirituali opponitur) significare possit videtur. Cæterum Apostolus ne in hoc ambiguo quispiam hæreret, verbis clarissimis, quid carnis nomine intelligeret, explicare voluit: *Condelector (inquit) legi Dei secundum interiorem hominem. Video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati, quæ est in membris meis.* Hic Apostolus verbis admodum perspicuis explicare voluit, quæ illa subiecta essent *nolentis malum facere, & tamen facientis* in eodem homine iusto ac regenerato, *volentis bonum facere, & facientis malum quod non vult facere.*

facere: item quid *carnis* nomine intelligat, quum dixerat, *in carne sua bonum non habitare*: & dicit se carnem intelligere quæ menti repugnat, & affectum qui in membris habitat, repugnantē voluntati quæ mētis est propria.

Quatuor affectus seu voluntates sub nomine 4. legum ponit: quarum duæ duabus bellum quasi incessanter indicunt: legem Dei iubentis ab omni peccato abstinere, cui lex mentis siue homo interior (loquendo de homine iusto) semper consentit, condelectatur, & sese conformat: sed istis duabus bonis legibus aliæ duæ malæ contradicunt; lex peccati cōtra legem Dei, & lex in membris contra legem mentis pugnat: & sicuti lex mentis & homo interior in homine iusto obsequitur legi Dei, & vult bonum agere quod lex præcipit, vult omni prorsus concupiscentia prauoque desiderio carere; sic lex membrorum & homo exterior, caro ipsa, secundum suum corruptum appetitum captiuat & captiuū trahit hominem ad legem peccati, vt id semper faciat quod lex Dei prohibet, id est, vt concupiscat, vt motus quosdā habeat carnales, prauos, inordinatos. Ad illos vsque motus, ad illum actum concupiscendi, trahit hominem lex membrorum, lex carnis, appetitus carnalis, seu caro. Sic exposuit ipsemet Apostolus quid nomine carnis intellexerit, quum diceret, *Non habitat in carne mea bonum.*

Videa.

Leges
quatuor
apud Pau-
lum.

Carnis
sedes iux-
ta Calui-
num in
mente re-
nati.

Videamus nunc quomodo Calvinus totum intellexerit, vel potius studio detorquendi Scripturas, & ad sua nefaria dogmata detorquendi, intelligere voluerit. Proinde Apostoli verbis contrarium docet, & sedes carnis, de qua Apostolus loquitur, in mente ac voluntate ponit, quam vult in iustis iustis, ipsoque Apostolo Paulo, ex parte legi Dei consentire, ex parte reluctari, ex parte spirituales, ex parte carnalem esse. Sic concludat, nec legem ab aliquo regendam vnquam seruari, nec ex operibus bonorum legis obseruantia aliquem coram Deo iustificari; illud denique quod iustus non facit, & cum odio facti facit, esse plenus consensus in malum, non solum motus quosdam aut desideria mali quibus consensus non præbetur. Nunc verba eius aduertite: *Legi Deo (inquit) velle & nolle (dicente Apostolo, Non quod volo bonum, hoc ago; sed quod odi malum, hoc facio) ad spiritum referre oportet, qui primas in membris tenere debet. Est quidem & sua carnis voluntas; sed Paulus, quod præcipuo cordis affectu appetebat, vocat voluntatem: quod cum eo pugnat, vocat sua voluntati contrarium. Rursum paulus post ad illa verba, Iam non ego operor illud, scribit: Paulus hic negat se totum à peccato separari, imò ab eius seruitute se eximit, ac si dicat aliqua tantum animæ suæ parte residere peccato. Ecce sedem & subiectum facientis malum quod non vult, & non facientis bonum quod vult,*

vult, ponit ipsum Pauli spiritum, & aliquam
 anima eius partem. Sed quæ sequuntur, absur-
 dissimam hominis sententiam clarius indi-
 cabunt. Exponens illa verba, *Non habitat*
in me, hoc est, in carne mea, bonum; sic illa deprava-
 rat: *Nomine carnis semper comprehendit omnes*
natura humana dotes, ac omnino quicquid in homi-
ne est, excepta Spiritus sanctificatione: quemadmo-
do Spiritus vocabulo, quod illi opponere solet, si-
gnificat partem anima quam Spiritus Dei à malitia
regurgat, on sic resinxit, vt in ea resulgeat Dei ima-
ge. Vtrunque igitur nomen, nempe tam carnis
quam Spiritus, in animam competit; sed alterum,
qua parte est regenerata; altera, qua naturalem
ad hoc affectum retinet. Hæc ille. Quum Apo-
stolus ponat carnem in membris carnalibus,
ille ponit in anima. Quum Apostolus oppo-
*nat carni ipsam mentem, dicens, *Mente serui**
legi Dei, carne autem legi peccati; ille in ipsa mē-
 te carnem ponit, vt tam mente seruiat rege-
 neratus legi peccati quàm carne. Est enim
 caro pars mentis, pars spiritus, pars animæ,
 iuxta Caluinum: qui ignorare non debuit
 apud Paulum animam quidem, mentem,
 spiritum, ita distingui, vt hæc sanè illius sint
 non ipsa semper anima, quod & Augustinus
 diligenter docet, nunquam verò pro carne
 aut parte hominis carnali in homine rege-
 nerato animam accipi. Iam verò si in ipso
 spiritu & anima & voluntate hominis rege-
 nerati (voluntas enim actio spiritus & ani-
 mæ est)

Pauli &
 Caluini
 sententiæ
 cōtrariæ.

Vers. 25.

1. Thess. 5.
 Ephes. 4.

De orig.
 animæ
 lib. 4.
 cap. 21.

ma est) adhuc caro quædam est à malitia
 nondum repurgata, sed naturalem affectum
 retinens; quid aliud sequetur, nisi quod
 eadem hominis iusti anima iuxta Spiritum
 ac mentem, virtus & vitium, iustitia & peccatum,
 Deus & diabolus inhabitat. Nullum peccatum
 Spiritum S. excutit, cum quolibet peccato
 Spiritus S. habitabit. In vna animæ parte
 Spiritus S. in altera parte spiritus nequam.
 In hoc videlicet sensu, iuxta doctrinam Calvinianam,
 qui opus diaboli faciunt, filij Dei esse possunt,
 explicauimus. Anima quippe & Spiritus
 parte regenerati sunt, filij Dei erunt, legi
 consentient, condelectabuntur, & seruient,
 scientes quod lex iubet: sed ex qua parte
 nondum regenerati, nec à malitia repurgati,
 naturalem adhuc affectum (qui non nisi totus
 vitiosus est iuxta Calvinum) retinent, filij
 diaboli erunt, legi repugnabunt, contumacient,
 non seruient, sed eam transgredientur
 & violabunt. Inuenta est ratio, qua
 omnibus suis flagitijs & sceleribus se
 filij Dei esse persuadebunt sibi Calvinistæ. Quia
 enim flagitia ac scelera perpetrant, non desinent
 esse regenerati à Christo, & filij Dei
 & consentientes legi Dei, qualem hic
 Apostolus describit, quia illorum Spiritus
 ea perpetrat ex ea parte quæ necdum à malitia
 repurgata est, sed affectum naturalem
 retinet: ab altera autem parte, qui agnoscit

In Antid.
 Euangel.
 Ioan. cap.
 10. 28.

Calvinistæ
 in medijs
 sceleribus
 filij Dei.

se peccare, nec timorē Dei aut studiū virtutis penitus excusserunt, consentiunt legi, & condelectantur illi, & illam iusti personā sustinent quā hīc Apostolus describit. Hæc est Calviniæ expositionis absurditas & impietas: quæ adhuc magis in sequētibus patebit.

Audiamus nunc saniozem Apostoli interpretem S. Augustinum, quid carnis nomine ab Apostolo intelligi iudicauerit. Ita hunc locum tractat: *Deinde dicit Apostolus: Nunc autem iam non ego operor illud, sed id quod habitat in me peccatum. Quid est, nunc autem, nisi, iam enim sub gratia, quæ liberauit delectationem voluntatis à consensione cupiditatis? Non enim melius intelligitur, Non ego operor, nisi quia non consentit exhibere membra sua arma iniquitatis peccato. Nam si concupiscit, & consentit, & agit, quomodo non ipse illud operatur, etiam si se operari doleat, & vixit graviter ingemiscat? Probat efficaciter S. Doctor ex illis verbis Apostoli, Non ego operor illud, nullum esse in anima aut spiritu hominis consensum in malum, nec vllā operationem mali. Si animæ Apostoli opus esset facere malum quod nō vult facere, profecto ipse Apostolus illud faceret, illud verè operaretur, & falsum esset quod dixerat, Non ego operor illud. Illud quippe vnusquisque facit seu bonum seu malum, quod ex voluntate & animæ suæ propria operatione facit. Non ergo hæc dicens Apostolus, in aliqua tantum anima sua parte residere peccatum dicit, vt*

Tafra ad ver. 22.

Carnis nomine quid August. intelligat. Contra 2. epist. Pelag. lib. I. cap. 10.

Calvini corrumpe-la efficaciter refellit.

Cal-

Calvinus modò exposuit; sed prorsus in illa animæ suæ parte illud residere ostendit. enim in vlla eius parte resideret, si ex illa animæ operatione illud peccatum prodire negari non posset, nec deberet, quòd operaretur illud. Negat autem se operari. Non ergo in vlla animæ parte residet. Quare Apostolus interiecta distinctione, de se de carne sua, iterum concludit: *Si quod nolo facio, id est, concupisco; iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum, id est, pars animæ meæ, nulla voluntas mea operatur, sed fomes ille peccati in carne habitans.* Vnde alibi Augustinus hæc verba paraphrasticè reddens: *Nunc autem, accepta gratia, non ego operor illud. Libera est mens, captiua.* Sed erunt ista clariora ex sequentibus Apostoli verbis, vbi & Calvinianæ corruptionis impietas magis elucescet.

18. *Nam velle adiacet mihi, perficere autem bonum non inuenio.* 19. *Non enim quod nolo bonum, hoc facio; sed quod nolo malum, hoc ago.* 20. *Si autem quod nolo, illud facio iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. Inueni igitur legem volentem mihi facere bonum, quoniam mihi malum adiacet.*

INtegra Apostoli argumentatio simul proponenda fuit. Idem enim quod dixerat in

Verf. 20.

Serm. 5.
de verb.
Apostoli.